

WSTĘP

Już po raz dwunasty mamy przyjemność zaprosić czytelników do lektury kolejnego tomu serii wydawniczej Uniwersytetu Zielonogórskiego, *Dyskursy młodych andragogów*. Publikacja ta jest ściśle związana z odbywającymi się corocznie od 1999 roku spotkaniami naukowymi pod nazwą Letnia Szkoła Młodych Andragogów (LSMA), organizowanymi przez Uniwersytet Zielonogórski i Dolnośląską Szkołę Wyższą we Wrocławiu. Mają one już dwunastoletnią tradycję i co roku gromadzą przedstawicieli różnych ośrodków akademickich w Polsce, których zainteresowania badawcze związane są z szeroko pojmowaną edukacją dorosłych. Dzięki jej Kierownikowi Naukowemu, prof. dr. hab. Józefowi Kargulowi, stanowi forum otwartej dyskusji, szansę wymiany poglądów i dokonań, daje możliwość spotkania młodych adeptów nauki z mistrzami – profesorami – i to nie tylko zajmującymi się andragogiką, ale w ogóle naukami społecznymi, przynoszącymi do dyskusji o uczeniu się dorosłych nowe wątki, perspektywy i inspiracje.

W naszej serii wydawniczej dajemy szansę opublikowania artykułów uczestnikom LSMA, ale co roku zapraszamy do udziału w dyskusji o edukacji dorosłych na łamach *Dyskursów* badaczy zarówno z Polski, jak i zagranicy. Są wśród nich osoby od lat związane z LSMA, ale także i nowi autorzy. *Dyskursy* w swoim założeniu stanowią przestrzeń spotkania różnych poglądów i stanowisk, badaczy reprezentujących różne ośrodki naukowe, ale też sferę praktyki. Co ważne, są one także miejscem spotkania w dyskusji osób bardziej doświadczonych i stawiających pierwsze kroki w świecie nauki. Zawsze bowiem znajduje się tu miejsce na debiuty dla tych, którzy dopiero wkraczają na ścieżkę naukową i rozpoczynają swoją przygodę z andragogiką.

W tym roku debiutuje też redaktor naukowy 12. tomu *Dyskursów młodych andragogów*. Przejmując to zadanie, stałam się kontynuatorką dzieła prof. dr. hab. Józefa Kargula oraz dr Małgorzaty Olejarz, którym przez 12 lat udawało się uczynić z tej serii wydawniczej pozycję, w której jakość zamieszczanych tekstów jest sprawą priorytetową, w której ukazują się artykuły ciekawe, oryginalne, przemyślane, dopracowane i inspirujące. Zadanie, z jakim przypadło mi się zmierzyć, jest zatem ambitne i wymagające, gdyż związane z koniecznością utrzymania wysokiego poziomu publikacji wypracowanego przez moich poprzedników. W tym miejscu chciałabym podziękować poprzednim redaktorom za zaufanie i wsparcie przy redagowaniu tego tomu *Dyskursów*.

Kontynuując więc owo dzieło starałam się nie zaniedbać elementów ważnych dla specyficznego oblicza *Dyskursów*. A zatem i tym razem zadbano o to, by artykuły reprezentowały głosy badaczy z różnych środowisk naukowych (Uniwersytet Wrocławski, Uniwersytet Zielonogórski, Dolnośląska Szkoła Wyższa, Uniwersytet Śląski, Uniwersytet Łódzki, Politechnika Radomska, Wyższa Szkoła Filozoficzno-Pedagogiczna „Ignatianum” w Krakowie), a także by oprócz tekstów z Polski tom wzbogaciły głosy autorów zagranicznych – Ingi Börjesson z Niemiec oraz Camilli Thunborg ze Szwecji.

Zgodnie z wypracowaną w poprzednich latach formułą zbiór został podzielony na części – andragogiczną, poradniczą i metodologiczną.

Tom otwiera tekst autorstwa Joanny Kłodkowskiej z Dolnośląskiej Szkoły Wyższej, która zaproponowała oryginalną formę sprawozdania z XII LSMA, mianowicie opierając się na propozycji Piotra Sztompki, przedstawiła zbiorowość uczestników LSMA jako społeczność tworzącą się wokół tego wydarzenia.

Pierwszy dyskurs – andragogiczny – zawiera teksty poruszające różne aspekty i wymiary szeroko rozumianego uczenia się ludzi dorosłych. Znalazły się tu artykuły dotyczące kwestii uczenia się w miejscu pracy i budowania tożsamości zawodowej (*W labiryncie symboli i znaczeń – o uczeniu się miejsca pracy* Magdaleny Czubak-Koch, *Uczenie się „za zasłoną” – o stawianiu się opiekunką medyczną w Szwecji* Camilli Thunborg z Uniwersytetu Sztokholmskiego) oraz doskonalenia zawodowego (*Doskonalenie zawodowe policjantów w zakresie udzielania pierwszej pomocy* Adama Płaczka). Biograficzna perspektywa uczenia się ludzi dorosłych jest głównym tematem tekstu Małgorzaty Olejarz – *Uczenie się biograficzne studentów z regionu przygranicznego* oraz Joanny Stelmaszczyk – *Pisanie pamiętnika jako sposób oglądu siebie*. Artykuł Ewy Trębińskiej-Szumigraj, „*Biografia*” *jednego dnia społecznej przestrzeni miasta*, to „opowieść o życiu miasta” związana z wydarzeniem, jakim był projekt *Nasze skrawki życia*, którego współtwórczynią i współrealizatorką była autorka. Urszula Tabor prezentuje *Strategie uczenia się dorosłych w sytuacjach edukacji nieformalnej*. Ten zróżnicowany dyskurs dopełniają teksty poszerzające dyskusję o wątki europejskie. Inga Börjesson z Brandenburskiego Związku Uniwersytetów Ludowych zaprezentowała problem słabo obecny w polskiej debacie o edukacji dorosłych, mianowicie problem analfabetyzmu wśród ludzi dorosłych i związanych z tym działań edukacyjnych (*Alfabetyzacja i kształcenie podstawowe w Niemczech*). Natomiast Anna Bilon w artykule *Edukacja obywatelska dorosłych imigrantów w Holandii – przejaw integracji czy dyskryminacji?*, poruszyła kwestię wyzwań edukacyjnych w społeczeństwie wielokulturowym.

Część poradniczą budują trzy teksty. Kwestią trudności i dylematów, z jakimi borykają się doradcy oraz budowania związku doradczego zajmuje się Joanna Malinowska w tekście *Doradcy osób dorosłych o konstruowaniu relacji poradniczej*.

W artykule *Stan poradnictwa edukacyjnego i postulaty jego zmian* Barbara Skałbiana rozważając różnorodne aspekty działań poradniczych decydujących o jakości profesjonalnej pomocy, poddaje je krytycznej refleksji, konsekwencją czego są nakreślone przez autorkę kierunki postulowanych zmian. Na zakończenie tej części Michał Mielczarek prezentuje brytyjski program aktywizacji zawodowej i próbę przeniesienia go na grunt polski w ośrodku doradztwa indywidualnego bezrobotnym (*Centrum Plus przykładem polskiej adaptacji brytyjskiego programu przeciwdziałania bezrobociu New Deal*).

Ostatni dyskurs – metodologiczny – otwiera artykuł Marcina Muszyńskiego poszukującego odpowiedzi na pytanie: *Do czego potrzebne są nam teorie starzenia się?* Artykuł Anny Walulik inspirowane do wykorzystywania metafory w badaniach społecznych (*Pierwsze, drugie i trzecie dno aktywności edukacyjnej dorosłych, czyli o metaforze w badaniach społecznych*). Z kolei Joanna Kłodkowska pojęła próbę ukazania wycinka rzeczywistości organizacyjnej obserwowanego w trakcie badań w placówce Ochotniczego Hufca Pracy, do analizy którego posłużyła się perspektywą symbolicznego interakcjonizmu (*„Pożegnanie bohatera” jako przykład radzenia sobie ze zmianami w organizacji*). Rozważania Moniki Sulik na temat roli fotografii w badaniach biograficznych (*Fotografia rodzinna w badaniach biograficznych – refleksje oraz inspiracje dydaktyczne*) zamykają ostatnią część 12. tomu *Dyskursów młodych andragogów*.

Oddajemy zatem w ręce czytelników tom, w którym zebrano teksty poruszające różnorodne kwestie ze sfery uczenia się całościowego dorosłych, ujmowane z odmiennych perspektyw naukowych i badawczych punktów widzenia. Wydaje się, że dyskusja na temat uczenia się ludzi dorosłych tocząca się na jego łamach pokazuje nie tylko rozległy obszar zainteresowań młodych andragogów, ale i cenną umiejętność dostrzegania oryginalnych i ciekawych problemów badawczych, co niewątpliwie potwierdza tezę, że andragogika w ostatnich latach staje się jedną z intensywniej rozwijających się nauk o edukacji.

Za wnikliwą recenzję oraz życzliwą pomoc w imieniu własnym oraz autorów dziękuję prof. dr. hab. Józefowi Kargulowi – recenzentowi tej publikacji. Konstruktwna krytyka i cenne uwagi oraz propozycje zmian pozwoliły udoskonalić 12. tom *Dyskursów młodych andragogów*.

Sylwia Słowińska